

RAPORT Z PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CHOCZ ZA 2023 ROK

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą. Jednym z zadań gminy jest opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

W celu stworzenia systemu wsparcia w zakresie przemocy w Gminie Chocz Rada Miejska Gminy Chocz uchwałą Nr LXIV/319/2022 z dnia 26.10.2022 r. przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na terenie Gminy Chocz na lata 2022-2025. Jego głównym celem jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Chocz.

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Chocz na lata 2022-2025 są wszyscy mieszkańcy gminy Chocz a w szczególności:

1. ofiary i sprawcy przemocy;
2. rodziny, dzieci i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy;
3. przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (psycholodzy, pedagodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

Program w 2023 r. był współfinansowany ze środków własnych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków przeznaczonych w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczu na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego. Rada Miejska Gminy Chocz Uchwałą Nr LXXIX/384/3/2023 z dnia 27.07.2023 r. ustaliła tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół powołuje Burmistrz na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi podmiotami.

W gminie Chocz funkcjonuje jeden Zespół Interdyscyplinarny. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 40/2023 Burmistrza Gminy Chocz z dnia 18 września 2023 r., w skład którego wchodzi przedstawiciele:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczu;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczu;
3. Szkoły Podstawowej w Choczu;
4. Szkoły Podstawowej w Kwilenu;

5. Szkoły Podstawowej w Kuźni;
6. Komendy Powiatowej Policji w Pleszewie – Posterunku Policji w Choczu;
7. Ośrodka Zdrowia w Choczu
8. Kurator sądowy.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wymienionych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Chocz, w tym podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy poprzez realizację procedury Niebieskiej Karty. W ramach prowadzonych procedur NK są powoływane grupy diagnostyczno - pomocowe, w skład których wchodzi przedstawiciele instytucji pomocowych stosownie do charakterystyki konkretnej rodziny. Do zadań grupy diagnostyczno - pomocowej należy zdiagnozowanie sytuacji, ustalenie okoliczności związanych z podejrzeniem przemocy oraz wdrożenie działań pomocowych.

Zadania wyszczególnione w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 były realizowane w oparciu o zintegrowany system podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Dzięki temu współpracujące ze sobą instytucje zapewniały wszechstronną i profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniło się do poprawy współpracy między poszczególnymi instytucjami i placówkami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Chocz.

Cele szczegółowe programu:

- 1. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą i wzmacnianie współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;**

Program zakłada kompleksową pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze profilaktycznym, interwencyjnym, terapeutycznym i korekcyjno-edukacyjnym. Program nie tworzy nowych instytucji, a wzmacnia kompetencje już istniejących. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego programu była prowadzona w sposób zintegrowany, interdyscyplinarny oraz wielopoziomowy przez poniższe jednostki: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczu, Komisariat Policji w Choczu, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczu, placówki oświatowe, Ośrodek Zdrowia w Choczu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie realizujące zadania, mające na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków przemocy domowej. Nadzór nad powyższymi działaniami sprawował Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Choczu w roku 2023 odbył **4 posiedzenia**, podczas których omawiano problemy zjawiska przemocy występujące w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu, podejmowano działania wynikające

5. Szkoły Podstawowej w Kuźni;
6. Komendy Powiatowej Policji w Pleszewie – Posterunku Policji w Choczu;
7. Ośrodka Zdrowia w Choczu
8. Kurator sądowy.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wymienionych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Chocz, w tym podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy poprzez realizację procedury Niebieskiej Karty. W ramach prowadzonych procedur NK są powoływane grupy diagnostyczno - pomocowe, w skład których wchodzi przedstawiciele instytucji pomocowych stosownie do charakterystyki konkretnej rodziny. Do zadań grupy diagnostyczno - pomocowej należy zdiagnozowanie sytuacji, ustalenie okoliczności związanych z podejrzeniem przemocy oraz wdrożenie działań pomocowych.

Zadania wyszczególnione w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 były realizowane w oparciu o zintegrowany system podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Dzięki temu współpracujące ze sobą instytucje zapewniały wszechstronną i profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniło się do poprawy współpracy między poszczególnymi instytucjami i placówkami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Chocz.

Cele szczegółowe programu:

- 1. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą i wzmacnianie współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;**

Program zakłada kompleksową pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze profilaktycznym, interwencyjnym, terapeutycznym i korekcyjno-edukacyjnym. Program nie tworzy nowych instytucji, a wzmacnia kompetencje już istniejących. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego programu była prowadzona w sposób zintegrowany, interdyscyplinarny oraz wielopoziomowy przez poniższe jednostki: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczu, Komisariat Policji w Choczu, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Choczu, placówki oświatowe, Ośrodek Zdrowia w Choczu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie realizujące zadania, mające na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków przemocy domowej. Nadzór nad powyższymi działaniami sprawował Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Choczu w roku 2023 odbył **4 posiedzenia**, podczas których omawiano problemy zjawiska przemocy występujące w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu, podejmowano działania wynikające

z procedury „Niebieska Karta”, ustalano plany działań w indywidualnych przypadkach. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczu. Szczegółową procedurą, zgodnie z którą zespół ma obowiązek funkcjonować w sprawach przemocy domowej jest procedura „Niebieskiej Karty” jako instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy domowej. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku wpłynęły:

- 4 Niebieskie Karty, które dotyczyły 3 rodzin (w tym 2 karty założone w jednej rodzinie)
- zakończono procedurę 4 Niebieskich Kart, z uwagi na ustanie przemocy.

W roku 2023 odbyło się **6 posiedzeń** grup roboczych/ diagnostyczno – pomocowych. W roku 2023 dotkniętych przemocą domową było łącznie **9 osób** w tym; **3 kobiety**, **4 mężczyźni** oraz **2 dzieci**. Pomocą i wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku objęte były **3 rodziny**.

Wszystkie Niebieskie Karty jakie wpłynęły w 2023 roku zostały założone przez funkcjonariuszy Policji. Grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe obejmowały pomocą pedagogiczną, prawną i socjalną osoby doznające przemocy, stosujące przemoc i świadków przemocy. Lokalny system wsparcia dla rodzin z problemem przemocy w Gminie Chocz dotyczył głównie trzech obszarów: pomocy pedagogicznej, prawnej i socjalnej. Łącznie objętych pomocą w formie poradnictwa było **8 osób** (4 osoby poradnictwem prawnym, 2 osoby poradnictwem socjalnym, 2 dzieci pedagogicznym).

2. profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej;

W roku sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choczu prowadził Punkt Konsultacyjny, w celu wsparcia i udzielenia pomocy rodzinie dysfunkcyjnej m.in. gdzie występowała przemoc. W punkcie konsultacyjnym można było skorzystać z bezpłatnego poradnictwa prawnego i socjalnego. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest pomoc w rozwiązywaniu problemów w różnym zakresie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług. Punkt Konsultacyjny współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Choczu. W 2023 r. odbyło się **12 dyżurów** prawnych oraz socjalnych w każdy pierwszy wtorek miesiąca w godzinach od 15:15 do 17:15. W okresie sprawozdawczym udzielono **18** bezpłatnych porad prawnych oraz socjalnych dla **13 rodzin** z terenu Gminy Chocz.

Na rzecz rodzin przeżywających trudności, działania pomocowe realizowała, także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Były podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne. Został zorganizowany i opłacony wypoczynek dla 20 dzieci z programem profilaktyki uzależnień.

We wszystkich szkołach na terenie gminy Chocz przeprowadzono szereg warsztatów

profilaktycznych.

Dla dzieci i młodzieży o tematyce:

1. Złapani w sieci – profilaktyka cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych,
2. Zagubieni w cyberprzestrzeni - profilaktyka cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych,
3. Co nas stresuje a co relaksuje – warsztaty promujące zachowania prozdrowotne,
4. Czy to już uzależnienie? - poszerzenie wiedzy na temat najczęstszych uzależnień,
5. W poszukiwaniu siebie – warsztaty rozwijające samoświadomość i motywację,
6. Zdrowie to podstawa – warsztaty promujące zdrowy styl życia wśród uczniów,
7. Fonoholizm i siecioholizm – zalety i zagrożenia wynikające z korzystania z telefonu, Internetu,
8. Uzależnienie? Nie! - profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych,
9. Higiena organizacji dnia – prawidłowe wyznaczenie obowiązków w ciągu dnia.

Dla rodziców:

1. Komunikacja – budowanie relacji dzieci i rodziców,
2. Cyberswiat pochłaniający nasze dzieci, jak nie dopuścić do uzależnienia – sposoby na ograniczenie czasu spędzonego przed telefonem, komputerem,
3. Autoagresja – czym jest kryzys i jakie ma oblicza.

Dla nauczycieli:

1. Tolerancja – i jej znaczenie w dzisiejszym społeczeństwie.
2. Nietolerancja, dyskryminacja i uprzedzenia.
3. Zachowania nietolerancyjne w szkole i w życiu codziennym.
4. Przegląd różnych kultur i religii oraz sposoby na poszanowanie różnic.
5. Sposoby na promowanie tolerancji w szkole i w społeczności.

Ponadto do Szkół przekazano na nośniku USB materiały profilaktyczne po nazwą „Życie warte jest rozmowy–zatrzymaj samobójstwo” o tematyce odporności psychicznej, depresji, autoagresji, samobójstwach wśród dzieci i młodzieży itp., oraz na temat zjawiska przemocy, przemocy w rodzinie i uregulowań prawnych w zjawisku przemocy, gdzie szukać pomocy itp. Działania profilaktyczne ukierunkowane były na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odporny na działanie czynników ryzyka, a tym samym bardziej przygotowany do życia w świecie różnych zagrożeń. W 2023 r. zakupiono i przekazano placówkom oświatowym Program profilaktyczny na temat: „Prób samobójczych i samookaleczenia wśród dzieci i młodzieży”. Ponadto szkoły otrzymały bezterminowy dostęp do platformy edukacyjnej na której znajdują się gotowe lekcje i scenariusze lekcji wychowawczych o tematyce zagrożeń współczesnych czasów.

3. rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb społecznych, instytucji, organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choczu oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w ogólnych szkoleniach poprawiających jakość ich pracy jak i szczegółowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i pracy z rodzinami.

Członkowie ZI oraz grup roboczych/ diagnostyczno- pomocowych brali udział w 2 szkoleniach z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz szeregu darmowych webinarów poświęconych tematyce przemocy domowej.

Wnioski z realizacji Gminnego Programu

Założone w Programie działania w 2023 r. realizowane były w ramach dostępnych narzędzi. Podejmowano inicjatywy profilaktyczne, edukacyjne wśród dzieci i młodzieży szkolnej. W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, zrealizowano działania w zakresie profilaktyki i edukacji społecznej poprzez realizację różnego rodzaju działań profilaktycznych w porozumieniu z instytucjami oświatowymi. W kwestii ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą zadania realizowane były w głównej mierze przez Zespół Interdyscyplinarny. W tej sferze głównie skupiono się na udzielaniu pomocy ofiarom przemocy. Realizując zadania w zakresie oddziaływania na osoby stosujące przemoc, podjęto szeroką współpracę z organami ścigania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dla ofiar przemocy. W 2023 r. nastąpiła ważna nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmieniono nazwę dotychczasowej ustawy i samo określenie przemocy na „ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej” i przemoc domową. Obowiązująca nazwa ustawy stygmatyzowała rodzinę i wskazywała, że wyłącznie rodzina jest środowiskiem, w którym dochodzi do aktów przemocy. Zachowania przemocowe mogą występować również pomiędzy byłymi małżonkami, którzy w świetle prawa nie są rodziną czy osobami żyjącymi w związkach nieformalnych. Należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy domowej dają realne możliwości udzielenia właściwej pomocy i ochrony osobom, które doświadczają przemocy.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chocz
mgr Anna Przybył

Chocz, 29.03.2024 r.

